

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NADALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 488-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson

Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus

Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 39

Tallinn, 4. oktoobril 1938

IV aastakäik

SISU:	Lk.	CONTENTS:	Page
PÕLLUMAJANDUS		AGRICULTURE	
Talviljaooraste seisund	684	State of Young Winter Crops	684
Taani piimandus 1937. a.	684	Danish Dairy Industry in 1937	684
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS		INDUSTRY AND TRADE	
Lühiuudiseid	686	Sundry Information	686
LAEVANDUS		SHIPPING	
Prahiturg septembri teisel poolel	687	Freight Market During the Second Half of September	687
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD		AGRICULTURAL MARKETS	
Võiturg	688	Butter Market	688
Juustuturg	689	Cheese Market	689
Peekoniturg	689	Bacon Market	689
Tapaloomade ja lihaturg	689	Cattle and Meat Market	689
Toornahkade turg	690	Rawhide Market	690
Kanamunaturg	690	Egg Market	690
Piimaturg	690	Milk Market	690
Teraviljaturg	691	Grain Market	691
Linaturg	691	Flax Market	691
Kartuliturg	692	Potato Market	692
Aedviljaturg	692	Vegetable Market	692
Kalaturg	693	Fish Market	693
INFORMATSIOONI OSA		INFORMATION PART	
Eesti Panga nädalaaruanne	694	Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	694
VÄLISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED		FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Leedu või ja munade väljavedu 1938. a. esimesel kahelsal kuul	695	Exports of Butter and Eggs from Lithuania in 8 Months of 1938	695
Lina, takkude ja linaseemnete väljavedu 1938. a. esimesel 8 kuul	695	Exports of Flax, Tow and Linseed from Lithuania in 8 Months of 1938	695
Kütteainete tarvitus Leedu tööstuses	695	Consumption of Fuel in Lithuanian Industry	695
Tsemendi sisseveo suurenemine Leedus	696	Increase of Cement Imports into Lithuania	696
Itaalia väliskaubandus 1938. a. esimesel 7 kuul	696	Italian Foreign Trade in 7 Months of 1938	696
Itaalluosi sissevedu Itaaliasse 1938. a. I poolaastal	696	Imports of Cellulose into Italy During I Half of 1938	696
Itaalia väljavedu 1938. a. esimesel 7 kuul	697	Exports from Italy in 7 Months of 1938	697
Tsemendi tollita sissevedu Lätis pikendatakse	698	Extension of Duty-free Cement Imports into Latvia Latvian Crops	698
Läti viljasaagid	698	Erection of Dwellings for Agricultural Workers	698
Põllutööelamute püstitamine	698	Industrial Use of Fruits and Berries in Latvia	698
Puuvilja- ja marjade töötlemine Lätis	698	Co-operative Store of Metal Handicraftsmen in Latvia	698
Metallitööstuse käsitöeliste müügitõhusus Lätis	698	Potato Consumption in Latvia	698
Kartulitarvitus Lätis	698		

PÖLLUMAJANDUS

TALIVILJAORASTE SEISUND. — STATE OF YOUNG WINTER CROPS.

Kesaharimistööd L.-Eestis jäid tänavu pisut hiljemaks kui m. a. Tööde hilinemine oli tingitud peamiselt hooajalisest tööjõuvähesusest. Tööjõud oli enamuses rakendatud rehepeksutöile, kuna ilmastik seda soodustas. Soodjate ilmade tõttu liikati külvitööd edasi hilisemale ajale.

Külvieelne ilmastikuperiood oli võrdlemisi kuiv, mistõttu ka kesa jäi külviajaks võrdlemisi niiskusaeseks kõrgemal mail. Madalamal mail oli niiskus seisnud mullas soodus. Maaharimistöid oli võimalus viia läbi korralikult.

Korrespondentide hindel osutus orasteseisund riigikeskmiselt rahuldavast paremaks, kuid pisut nõrgemaks kui m. a. samal ajal.

Rukkioraste seisundit hindasid korrespondendid 5 pallise hindamissüsteemi järgi 3,2 pallile m. a. 3,3 palli vastu. Külviaja hilinemise tõttu olid tänavused orased 15. sept. ka pisut nooremad kui m. a. samal ajal, ja seetõttu näivad võibolla kohati nõrgemana, kuna nad soodsa ilmastiku puhul, nagu viimasel nädalal, olid tunduvalt paremad. Võrdluse võimaldamiseks märgime siin korrespondentide hinnangud ka varasemate aastate kohta samaks kuupäevaks: 1936. a. — 3,6 palli, 1935. a. — 3,2, 1934. a. — 3,5, 1933. a. — 3,4, 1932. a. — 3,6, 1931. a. — 3,0, 1930. a. — 3,2 ja 1929. a. — 3,3. Orasteseisund sarnles seega 1935. ja 1930. a. omaga, kuna 1931. a. ta osutus nõrgemaks tänavusest seisundist.

Maade järgi oli rukkioraste seisund üle riigikeskmise, s. o. 3,2 palli, Lääne-, Saare-,

Tartu-, Valga- ja Võrumaal; Pärnumaal võrdus rukkioraste seisund riigikeskmisega, olles Viru-, Järva-, Harju-, Viljandi- ja Petserimaal pisut nõrgem riigikeskmisest.

Peagu sarnlev rukkiorastega oli seisund nisuoraseil. Nisuoraste seisundit hindasid korrespondendid riigikeskmiselt 3,3 pallile, mis on võrdne m. a. samaaegse hinnanguga. Maade järgi on nisuoraste seisundis samuti lahkuminekuid, nagu rukki juureski. Parim oli nisuoraste seisund Saare- ja Võrumaal — 3,7 palli, Valgamaal — 3,5 palli, Harju- ja Läänemaal — 3,4 palli, kuna mujal osutus nisuoraste seisund nõrgemaks riigikeskmisest.

Võrreldes m. a. samaaegse kinnanguga osutus nisuoraste seisund paremaks Lääne-, Saare-, Valga- ja Võrumaal, võrdseks m. a. omaga — Harjumaal ja nõrgemaks m. a. omast — Viru-, Järva-, Pärnu-, Viljandi-, Tartu- ja Petserimaal.

Kokkuvõttes võib tähendada, et taliviljaoraste seisund on parem Kesk- ja L.-Eesti osas: Järva-, Viljandi-, Tartu-, Valga- ja osalt ka Võrumaal, kuna nõrgemaid hinnanguid oli enam P.-Eestis ja L.-Eestis — Petserimaal. Suure osa sügisest oraste kasvuajast on veel ees, seepärast on võimalik ka seisundimuudatused. Praeguse orasteseisundi järgi võib loota tulevaks aastaks rahuldavaid saagilootusi.

Järgmise hinnanguga selgub orasteseisund muidugi paremini, kuna siis on ka hilisemate külvide oras kasvanud enam järele. Samuti selgub ka kahjurite hävitustöö, kui seda peaks ilmnema.

TAANI PIIMANDUS 1937. A. — DANISH DAIRY INDUSTRY IN 1937.

Kui 1937. a. ei toonud taani piimandusse veel õiget tasakaalu majanduslikus mõttes, siis osutus see ikkagi juba soodsamaks kui eelmised aastad. Puudusid küll veel alles eeltingimused selleks, et hinnad moodustuksid ainult kaubamihuse alusel. Kuid kaubandusliku vabaduse puudumine ei avaldanud tootmisele siiski enam sellist mõju, et seal oleks loobunud edasisist püüdeist kauba mihuse

tõstmiseks. Rõhutatakse endiselt, et taani piimandus oma mõjuvamat võistlusrelva — mihust — peab hoidma teravana ka tulevikus.

Lehmade arv, mis on vähenenud püsivalt juba pikemat aega, vähenes ka 1937. a. 1933. a. leidus Taanis 1 770 000 piimalehma, 1936. a. — 1 610 000 ja 1937. a. suvel 1 574 000.

1936. a. teravilja-, juurvilja-, heina- ning

põhusaak, millel põhines piimatoodang 1936/37. a. talvel, kujunes kokku 69 milj. saagiühiku ehk 5,63 milj. sü. väiksemaks kui eelmisel aastal. Lehmade söödaolud ei halvenenud siiski samas ulatuses, sest juurviljasaak oli õige rikkalik ja ka heina oli tarvitada umbes samal määral, nagu eelmisel aastal.

Karjatamisperiood algas üldiselt apr. lõpul. Kuni juuli lõpuni püüsid söödaolud karjamaal väga soodsaina. Seejärel tekitas aga põud paljudes kohtades rohukasvule tunduvald kahjusid. Alles sept. kujunes olukord soodsamaks. 1. X oli regulaarne karjatamisperiood vahepeal saabunud jahedate ilmade ning rohkete vihmasadude tõttu siiski üldiselt lõppenud. Okt. kujunesid ilmad aga taas nii häiks, et lehma võidi karjatada veel paari nädala jooksul mõni tund päevas. 1937. a. saak hankis aasta ülejäänud kuiks rikkalikku ning võrdlemisi odavat sööta.

Sisemaal kasvatatud söötade täienduseks imporditi ka 1937. a. nagu tavaliselt jõusööta ja seda vaatamata sellele, et hinnaolud ei olnud kuigi soodsad. Sageli kuulub küll nõutavat välismaiste söötvahendite tarvitamise piiramist koduste söötade kasuks. Kahtlemata oleks see piimanduse tasuvuse seisukohalt soovitatav, kuid siiski ainult pidades silmas lühemat aega. Ei tohi aga unustada välismaiste söötvahendite kaudset mõju taani piimandusele. Suurem osa välismaalt ostetavaist jõusöötadest, nimelt õlikoogid, avaldavad oma rikkaliku õlisisalduse tõttu teatud erilist mõju võimihusele ja see mõju ei ole asendatav sisemaal-kasvatatud söötvahendite abil.

1937. a. veeti sisse kokku 607 milj. kg. õlikooke, s. o. 68 milj. kg. vähem kui 1936. a. Ka sisemaise õlitööstuse poolt siseturul-müüdnud õlikoogikogused olid väiksemad kui e. a. Õlitööstus importis nimelt 1937. a. 443 milj. kg. tooraineid, s. o. 4 milj. kg. vähem kui 1936. a. Sellele seltsib veel, et õlitööstus eksportis 1937. a. 8 milj. kg. rohkem õlikooke ning sojajahu kui e. a. Teisalt kujunes vahetõttu üksikute jõusöötade vahel taani võikonsistentsile aga eriti soodsaks, sest sisseveos tõusis puuvillaseemnekoostis osatähtsus tunduvalt, kuna kookus- ning palmikookide sissevedu langes tugevasti. Teatavasti mõju-

vad esimesed võikonsistentsile soodsalt, mida ei saa öelda viimaste kohta.

Õlikoogide hind püüis 1937. a. keskmiselt kõrgemal tasemel kui 1936. a. Puuvillaseemnekoostis keskmine hind oli 1937. a. 18,53 ööri, 1936. a. — 16,27 ööri ja 1931. a. — 14,13 ööri. Kuigi tõusis ka võihind, saadi 1937. a. ometi 1 kg või eest keskmiselt vaid 12,5 kg õlikooke 13,1 kg vastu 1936. a. Olukord ei olnud ses suhtes siiski nii ebasoodus nagu 1934. a., mil 1 kg või eest saadi 11,1 kg õlikooke.

Taani karjamajanduses peetakse alatist võitlust veisetuberkuloosi ning brutselloosi vastu. 1937. a. olid olud aga ses mõttes halvemad, et ka suu- ja sõratõbi tekitas tunduvald kahjusid.

Kontrollühingute arv oli 1. IV 37 21 võrra suurem kui vastaval ajal e. a. Samal ajal kasvas liikmete arv 2051 ja kontroll-lehmade arv — 2962 võrra. Ühtlasi ulatus kontroll-lehmade koguarv nüüd 686 457-le ehk 43,5%-le lehmade üldarvust Taanis.

Võitoodang lehma kohta tõusis 1937. a. võrreldes e. a. näiteks Füüni saartel 11 kg ja Jüütis — 7,6 kg.

Vaatamata lehmade arvu vähenemisele näib piimatoodang 1937. a. olevat siiski tõusnud. Kondentspiima ning juustu veeti Taanist 1937. a. välja umbes sama palju nagu e. a., piimpulbrit aga isegi rohkem. Ka siseturutarvitus ei olnud piimasaaduste osas (või, juust ja piim) väiksem mulhusest. Sellest võib järeldada, et piimatoodang kasvas sel määral, mil kasvas võiekспорт. Teatavasti ulatus viimane 1937. a. 160 milj. kg-le.

Asjaolu, et 1937. a. saavutati e. a.-st suurem piimatoodang väiksemaarvulise karjakoosseisu ning väiksema õlikoogitarvituse juures, näitab taani piimanduse kohanemise võimet muutuvale turuoludele ja ühtlasi toodangu tõstmiseks ei puudu ka edaspidiseidki võimalusi.

Meiereidesse kokkutoodud piima mihuse paranemine, mis algas pärast reduktaasiproovikohustuse kehtimapanekut ning hiljem teatud mahaarvamiste tagajärjel piima kolmandalt ning neljandalt klassilt, nüüd näib juba taas katkevat. Piimanduse juhtivais ringkonnis arvatakse, et seniste meetodite abil ei saa enam kaugemale. Osalt loodetakse

siiski veel abi vastava selgitustöö efektiivsereimisest.

Näitena piimatööstuse tegevustulemuste kohta avaldatakse Taanis järjekindlalt aasta-aastalt teatud meiereide tegevusaruandeid. Nende võrdlemisel üksikute aastate järgi selgub mõndagi huvitavat tasuvusolude kohta taani piimatööstuses.

Vaatleme kõigepealt ühte väljavõtet tegevusaruandest ühes suures jüüti ühispiimatallituses, kus või kõrval valmistatakse ka suuremal määral juustu. Aruandeaasta algas 1. X 36. ja lõppes 30. IX 37.

Vastuvõetud piima kogus ulatus 1914. a. 5.67 milj. kg-le, 1919. a. — 2.70 milj. kg-le, 1936. a. — 9.06 milj. kg-le ja 1937. a. — 8.91 milj. kg-le. Tegelikult on 1937. a. vastuvõetud piima kogus sama suur kui e. a. arvestades, et viimasel aruandeaastal oli 53 nädalat. Ühe kg või tootmiseks tarvitati vastavalt äsjamainitud aastaille 25.4, 24.6, 23.6 ja 22.8 kg piima.

Piima parema kasutamise ning võrreldes e. a.-ga veidi kõrgema võhinna tagajärjel kasvas rahaline läbikäik. Aastabilansi kogusumma oli 21 000 kr. suurem kui e. a. ja aruande sissetulekute pool näitab järgmist:

Müüdnud 307 315 kg. võid	691 092,44 kr.
„ 336 775 „ juustu	325 574,28 „
„ piima ja koort liikm.	180 173,49 „
„ piima ja koort võörast.	32 605,16 „
Muud sissetulekud	12 940,07 „
Kokku	1 242 385,44 kr.

Aruandeaastal kehtinud võikorralduse alusel sai piimatallitus ca 16 000 kr., mis parandas saavutatavat võihinda ca 5,3 ööri kg kohta.

Viimaseil aastail asetleidnud tõus käitiskuludes jätkus ka 1937. a.

Käitiskulud öörides 1000 kg. piima kohta

	1937	1936	1919	1914
Veod	360,8	390,4	1 090,0	243,8
Kütetained	175,7	153,7	599,4	83,0
Võitünnid	160,7	131,0	87,2	21,6
Sool, laab, värv, pergam.	175,4	190,2	270,6	30,8
Öli	9,0	8,8	15,8	3,8
Kontorikulud	9,5	6,9	32,2	11,0
Mitm. kulud	13,2	11,4	31,7	42,8
Inventari korrashoid	95,8	102,4	240,2	38,6
Ehitiste korrashoid	11,3	13,6	26,2	5,6
Sõidukite korrashoid	30,2	28,5	71,2	26,6
Palgad	262,4	258,1	613,3	152,0
Intressid ja maksud	22,7	24,0	275,8	105,2
Kokku	1 926,7	1 269,0	3 293,6	764,8

Kulude kogusumma ulatus 1937. a. 118 231 kr-le.

Juustutoodang vähenes ebasoodsate müügiolude tagajärjel. Juustutootmiseks kasutatud piima kogus oli ca 1 milj. kg väiksem kui e. a.

Sissetulek.

Müüdnud juustu	271 564,20 kr.
„ juustupiima	17 399,50 „
Kokku	288 963,70 kr.

Kulud.

1 787 775 kg. täispiima	225 328,61 kr.
1 116 475 kg. kooritud ja võip.	33 936,01 „
Käitiskulud	22 000,00 „
Ülejääk	8 699,08 „
Kokku	288 963,70 kr.

Endisil aastail oli juustutootmisel saavutatud ülejääk tunduvalt suurem, 1935. a. — 29 000 kr., 1936. a. vähenes ülejääk 15 000 kr-le ja 1937. a. ulatus see vaevalt 9 000 kr-le.

Käitistulemusi võib võtta kokku järgmiselt:

- 1) Kg või kohta tarvitati 22,8 kg piima.
- 2) Keskm. võihind ulatus 224,8 ööri kg, s. o. 2,4 ööri enam kui 1936. a.
- 3) Käitiskulud ulatusid kokku 1 326,7 ööri 1000 kg piima kohta.
- 4) Täispiimahinnana maksti 11,74 ööri kg kohta, s. o. 0,22 ööri enam kui 1936. a.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

LÜHIUUDISEID. — SUNDY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa kinnitatud projekti ja kirjelduse kohaselt:

■ J. Aruveele, tema Tallinnas Pikk 73, asutatava pappkarbitööstuse korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes

leiab tööd 7 töölist. Jõuandjaks elektrimootor 0,75 HJ. Valmistatakse igasugu pappilukarpe ja muid kartonaažtöösadusi.

■ Kreenholmi puuvillasaaduste manufaktuuri o/ü-le nende Kulgul asuva ning ümberkorraldatava Kõrgesoo turbatööstuse ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 27 aastatöölist ning 114 hooajatöölist. Jõuandjaks 2 el.-mootorit üldvõimega 120 HJ. Valmistatakse masinaturvast Kreenholmi vabriku omatarbeks.

■ V. Tammanile Toolamaa vallas, Leevaku külas, Võrumaal, Võhandu jõe kaldal asuvas ning ümberkorraldatavas Leevaku ja hu- ja saeveskis, värvi- ja villatööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 12 töölist. Jõuandjaks 2 vesiturbiini üldvõimega 130 HJ. Jahvatatakse teravilja, valmistatakse teraviljatooteid, kedratatakse ja kraasitakse villa, värvitakse ja hüvestatakse kangaid ning saetakse ja valmistatakse ehitusmaterjali.

■ Tallinna Potiseppade Artellile, Kopli 81 asuva ning ümberkorraldatava telliskivide, ahjupottide ja keraamikatööstuse ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 16 töölist. Jõuandjaks 2 elektrimootorit üldvõimega 11,5 HJ. Valmistatakse telliskive, ahjupotte ning glasuurituid ja glasuurimata keraamikatooteid.

■ Eesti Tarvitajate Keskuhisusele Tallinnas, Narva m. 27. asuva tubakatööstuse juurdeehitamiseks, ümberkorraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 145

töölist ja 9 ametnikku. Jõuandjaks 80 elektrimootorit üldvõimega 110 HJ. Valmistatakse tubakatööstussaadusi, pappkarpe ja muid pakimisivahendeid.

■ A/S. „Estoliitile“, Tallinnas Tulika 15/17 asutatava kunstsarvetööstuse korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 36 töölist. Jõuandjaks lokomobiil 100 HJ. Valmistatakse kaseiinist kunstsarve.

■ Aavere Kartuliühingule, Kiltsi jaam, Järvamaal, tema ümberkorraldatava Aavere-Raigu piiritustehase korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 6 töölist. Jõuandjaks aurumasin 20 HJ. Valmistatakse piiritust ja selle kõrvalsaadusi.

■ H. Sarapuule, Tallinnas, Telliskivi 51 asuva ning ümberkorraldatava kasti- ja karbitööstuse ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 25 töölist. Jõuandjaks 3 elektrimootorit üldvõimega 25,5 HJ. Valmistatakse puust pakkaste ning pappkarpe.

■ Kärsa Kartuliühingule, Kiltsi jaam, Järvamaal, tema ümberkorraldatava ja samas asuva Kärsa piiritustehase korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 6 töölist. Jõuandjaks aurumasin 12 HJ. Valmistatakse piiritust ja selle kõrvalsaadusi.

■ Metallitööstus A/s. A. M. Seiler'ile, Pärnus Rääma 17. asuva ning ümberkorraldatava autoparandustöökoja ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 20 töölist. Töökojas toimitakse autode parandamist ja kordaseadmist.

LAEVANDUS

PRAHITURG SEPTEMBRI TEISEL POOLEL.

FREIGHT MARKET DURING THE SECOND HALF OF SEPTEMBER.

Laevade prahiturg oli sept. teisel poolel endiselt vaikne. Viimasel nädalal avaldas teatavat mõju Euroopa poliitiline kriis ja sõjapuhkemisvõimalus. Kuu viimasel 3 päeval, mil tehti isegi korraldus teatud riiges laevade tagasitõmbamiseks oma sadamaisse ning mil kerkis esile sõjariisiko kindlustus, võis märgata üksikuid pakkumisi kõrgemate hindadega mitmesugusel vedudel. Kuid sõjahu mõõdumisega 1. okt. võib arvestada tunduvalt tagasihoidlikumal seisundis. Täht-

samate prahiturgude kohta võiks tuua järgmist:

Viljaveoturgudel oli tegevus tagasihoidlik. Ajutiselt tekkis prahtimisi L.-Ameerikast, kust paigutati vedudeks kümme laadungit miinimumhindadega, s. o. 25/- Antverp./Rotterdam baasil. P.-Ameerikast oli prahtimisi vähe; hinnad miinimumnorm, s. o. 2/9 St. Lawrence—Antverp./Rotterdam. Mustast merest oli vedusid vähe, maksti suurile laevadele 10/9—11/- Vene musta

mere sadamaist Antwerp/Rotterdam baasil. Austraaliast oli vaid üksikuid vedusid miinimumhindadega. Lähedaist vedudest Danzigist/Gdyniast Põhjamere sadamaisse oli vedusid tagasihoidlikult ning suurem osa neist reserveeritud teatavate maade laevadele, hind keskm. 3/- (kuld) per tn.

Teisel üleookeanivedudel oli tegevus samuti tagasihoidlik. Suhkruveol Kuubast Inglisse maksti 15/- tn; riis Saigonist Inglisse/Kontinenti 30/-; oad Dalny—Inglisse 28/-.

Vahemere veoturul oli tegevus samuti tagasihoidlik. Väljaveos tehti mõnesid vedusid maakide alal, kusjuures hind pisut kõvenes. Maksti Huelvast Hollandi 8/- per tn, Huelvast Klaiipedasse 3000 tn; fosfaadist 11/6. P.-Aafrika maakide sadamaist Inglise i. r. maksti 7/6—8/6 per tn; Poti—Antwerp. 6000 tn mang. maake 11/6. Ilmus pakkumisi ka esparto alal, kuid hind oli vaid 16/—18/- Inglisse, kuu viimasel 3 päeval sõjaohu tõttu tõusis hind küll järsku 24/—25/-le, kuid tõenäoliselt oli see ajutine nähtus. On olnud pakkumisi ka mullapähklite alal Saloum—Kontinent, kuid pakutavad hinnad — 20/—22/- — on niivõrd madalad, et ei huvita tonnaazi.

Süteveoturul elavnes seisund kuu viimasel nädalal sõjakartuse tõttu ning hinnad tõusid keskmiselt 1/—2/- per tn promptvedudelt. Kuid neid saab vaevalt arvestada, mistõttu märgime, et kuu teise poole esimesel nädalal olid süteveohinnad endiselt

madalal tasemel. Bristol kanali sadamaist maksti: Aleksandriasse ja L.-Vahemerre 6/—6/6; Taani 5/3; Lissaboni 7/6; Roueni 4/—4/3; Inglise i. r. sadamaist veohind Balti merre kõvenes umb. 6d, olles Taani 4/6—5/3, Sise Balti-merre 5/—6/- koha järgi.

Metsaveoturul oli märgata väikest nõudmise elavnemist, kuid oodatud üldist tõusu ei tulnud. Seetõttu ka veohind, kuigi pisut vähenes, ei näidanud nimetamisväärt paranemist; maksti 1/—2/- üle 1937. a. miinimumi. Kuna metsa on vedada veel rohkesti ja sesoon hakkab jõudma lõpule, võib loota, et nõudmine tõuseb sesooni viimaseil kuul, mis võib mõjustada ka veohindu, seda enam, et stigisel tuleb arvestada pikemaid reise ning varsti hakkavad kehtima talvise tekklaadungi määrused. Metsamiügi alal ühinenud riikide metsatöösturid leppisid kokku vähendada veel 1938. a. väljaveokvootet 6½%, kuid ka sellest vähendatud kogusest on veel väga suur osa välja vedamata. Igatahes on laevad väga tagasihoidlikud kaugeemale metsa etteprahtimisega.

Ajalepinguturul oli tegevus viimaseil nädalail koguni vaikne, mida veelgi suurendas sõjameeleolu, turu väljakujunemise ootamisel vaibusid ajalepingusõlmimised täielikult. Tehinguid võiks nimetada 2000 dw tn laeva prahtimine 6 kuule £ 475.—.

Mitmesuguste vedude alal võiks nimetada kartulite vedu Tallinnast Prantsuse sadamaisse 15/- per tn.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

M. n. paranes meie võihind Inglises 1 š cwt-lt, tõustes seega Manchesteris 116—118 š-le cwt. Saksast saadav hind jäi püsima e. n. tasemele. Kuna Saksa veetava võikoguse osatähtsus vähenes, nõrgenes meie eksportvõihinna-noteering 157 s-le kg franko saatejaam e. n. 159 s vastu. Tendents vaikne.

M. n. algul avaldus võiturul tunduv elavnemine, mida põhjustas erakorraline poliitiline pinevus. Seetõttu võis loota, et võhindade ta-

se paraneb. Kuna aga olukord muutus normaalseks, muutus turuseisund nädala lõpul vaikseks. Võitoodangu kujunemine ookeanitaguseis mais näitab hooajalist suurenemist. Seejuures on võitoodang Austraalias k. a. tunduvalt suurem kui m. a. samal ajal. Uus-Meremal on aga võitoodang väiksem kui m. a. samal ajal, mistõttu neist kahest maast võipakkumine kokku osutub väiksemaks m. a.-st.

Hollandist on tänavu võiekспорт vähene-

nud. Nii veeti võid Hollandist välja aug. 99 547 cwt m. a. sama kuu 100 787 vastu, olles seega k. a. aug. pisut väiksem. K. a. esimesel 8 kuul ulatus võiekspordkogus 727 971 cwt-le, olles seega 4% väiksem kui m. a. samal ajal. Väljaveetud võikogusest

läks Inglisse 517 735 cwt, Saksa 172 008 cwt ja ülejäänud osa — teisile turgudele. Või väljavedu NSVL-st on k. a. peagu lõppenud. K. a. esimesel poolel eksporditi NSVL-st võid kõigest 3110 cwt m. a. sama aja 87 579 cwt vastu.

JUUSTUTURG. — CHEESE MARKET.

Juustuhindade noteerimiskomisjoni poolt noteeriti 3. X s. a. juustuhindadeks üldjoonis e. n. hinnad, kuid need korraldati enam tegelikule olukorrale vastavaiks. Seega on šveitsi ekspordijuustu hind riikliku kvaliteetpreemiata järgmine:

12 A	112 s. kg.	12 B	109 s. kg.
11 A	110 „ „	11 B	107 „ „

Ühtlasi noteeriti veel šveitsi juustu 10 (A, B, C,) hinnaks 106 s. kg. Ühes riikliku kvaliteetpreemiaga saavad juustutööstused šveitsi juustu eest järgmist hinda:

12 A	142 s. kg.	11 A	135 s. kg.
12 B	134 „ „	11 B	122 „ „

Siseturu-juustuhinnaks noteeriti:

šveitsi juust	95—120 s. kg.
hollandi juust	100—105 „ „
tilsi juust	110 „ „
backstein juust	100 „ „
konserv juust	135 „ „

Juustu sissevedu Inglisse oli k. a. aug. 245 620 cwt, s. o. 8% väiksem kui m. a. samal

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul püsib seisund muutuseta. Eesti peekoni kõrgemat sorti noteeriti Londonis endiselt 93 š tsn. millisel tasemel hinnad püsivad juba viies nädal. M. a. samal ajal noteeriti eesti peekonit 100 š tsn. Seega on praegune hind Londonis 7 š madalam kui m. a. samal ajal. Peekoni sissevedu Inglisse oli aug. 3% suurem kui m. a. aug., peamiselt Hollandi arvel. Esimese 8 kuu sissevedu langes 4 569 000 tsn 4 637 000 tsn vastu m. a. Väärrib tähelepanu, et Kanadast on sissevedu langenud ca 10%.

Eesti peekonikvoote Inglises viimase aastaveerandi kohta määrati 9962 tsn, mis vastab umbes 9500 peekonseale.

TAPALOOMADE JA LIHATURG.

Veiste pakkumine oli m. n. keskmine. Turustati nädalas veidi alla 400 veise. Nõudmine sügisaja kohta keskmine. Hinnad mõnel üksikul sordil veidi nõrgenenud,

kuul. K. a. esimesel 8 kuul veeti juustu Inglisse 1 886 132 cwt, s. o. ainult pisut enam kui m. a. samal ajal. Tähtsamad Inglise juustuturgu varustajad on impeeriumimaad, eesotsas Uus-Meremaa, Kanada ja Austraaliaga. Väljaspoolt impeeriumi sissetoodud juustukogus oli e. a. esimesel 8 kuul kõigest 227 007 cwt ja seda peamiselt Hollandist. Juustu sissevedu Belgiasse on näidanud k. a. suurenenemist. Nii veeti k. a. esimesel 7 kuul juustu Belgiasse 263 360 cwt m. a. sama aja 248 779 cwt vastu. Seega suurenes juustu sissevedu Belgiasse k. a. 7 kuul 6%.

Juustu väljavedu šveitsist on k. a. näidanud suurenenemist. Nii eksporditi juustu šveitsist k. a. esimesel 8 kuul 218 754 cwt, s. o. 29% enam kui m. a. samal ajal. Hollandist on aga juustu väljavedu tänavu vähenenud. K. a. 8 esimesel kuul ulatus juustu väljavedu 766 239 cwt-le, vähenedes seega 4%.

Käesoleval nädalal maksavad eksporditapamajad peekonsigade eest endiselt:

Tapakaalud	1. sort	2. sort	3. sort	4. sort
60 —72 kg.	88	88	Siseturuhinnad	
55,5—59 „	83	79		
72,5—75 „	83	79		
75,5—80 „	79	75		

ja elussigade eest:

90—120 kg. raskused	60 s. eluskaalu-kg.
121—160 „ „	64 „ „ „
üle 160 „ „	60 „ „ „

Kuna peekonsigade turustamine on piiratud ja seevastu elussigade turustamisvõimalused palju avaramad, peaks seakasvatavad kasvatama rohkem pekisigu, millede eluskaalu alammäär oleks 120 kg.

— CATTLE AND MEAT MARKET.

kuid üldiselt püsivad enamvähem endisel tasemel. Nädala keskmiselt maksus suurmuügil veiseliha:

Pulliliha (eluskaal üle 500 kg) ram-

musail 49—51 s, ja keskmisil 47—49 s. kg. Samad pullid eluskaalu järgi maksusid 29—31 s. kg.

Pulliliha (eluskaal alla 500 kg) rammusail 48—50 s., keskmisil 46—48 s. ja lahjadel 45—46 s. kg. Väiksemate pullide eluskaaluhinnad 26—30 s. kg.

Lehmaliha nuumatuil 53—58 s., rammusail 47—53 s., keskmisil 40—46 s. ja lahjadel 36—40 s. kg. Eluskaalu järgi 18—22—30—33 s. kg.

Mullikalaha nuumatuil 51—55 s., rammusail 48—51 s., keskmisil 44—47 s. ja lahjadel 37—43 s. kg. Eluskaalu järgi vastavalt sordile 20—23—28—33 s. kg.

Vasikate pakkumine väike. Nõudmine hea. Tendents püsiv. Tapetud vasikad ühes maha ja pudemetega maksusid: nuu-

TOORNAKKADE TURG.

Toornakkade turul püsib seisund endiselt kindel. 26. IX — 2. X noteeriti toornakkadele järgmised hinnad:

Veisenahad toorelt I sort 70 s. ja II — 63 s. kg. Teise sordi alla kuuluvad nahad, millel on 4 ja rohkem tõuguauku.

Vasikanahad toorelt Kr. 3,15 tk ning

KANAMUNATURG.

Kanamunaturuseisundi kujunemine Inglises toimus üldjoonis e. n. tasemel. Saksas seevastu nõrgenesid kanamunade hinnad. Meie eksportmunadele noteeriti endine hind, s. o. 110 s. kg. Siseturumunadele noteeriti samuti endine hind, s. o. 70 s. kg franko kogumispunkt. Tendents selgusetu.

Välisurgudel on hindade lõdvenemist põhjustanud konserv- ja külmooneunade pakkumise suurenemine. Teisalt on imlad püsinud senini võrdlemisi soojad, mistõttu muna-toodangu hooajaline vähenemine on olnud väiksem tavalisest. Kuna aga munaturuseisundi lõdvenemine on siiski ajutise iseloomuga, võib lähemal ajal oodata hindade paranemist.

Kanamunade väljaveðu Soomest oli k. a.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad püsivad endisel tasemel. Piimahindade noteerimiskomisjon noteeris 3. oktoobril Tallinna kohta järgmised piima-

matud 65—75 s., rammusad 55—65 s., keskmised 52—55 s. ja lahjad 48—52 s. kg. Eluskaalu järgi vastavalt sordile 29—36—44—52 s. kg.

Lammaste pakkumine üle keskmise. Nõudmine keskmine. Tendents püsiv. Tapetud lambad nahata siseturu jaoks maksusid: nuumatud 48—50 s., keskmised 42—48 s. ja lahjad 35—42 s. kg.

Eksportlambaliha-noteering jäi ka m. n. püsima. Nii makstakse eksportlambaliha kg-st Tallinna tapamajades headuse järgi 75—80 s. kg. Eluskaalu järgi franko saatejaam 27—30 s. kg.

Sigade pakkumine keskmine. Nõudmine keskmine. Tapetud sead maksusid: noored peekonkaalulised 80—82 s. ja rasva ning lihasead 76—78 s. kg. Eluskaalu järgi maksusid sead 60—62 s. kg.

— RAWHIDE MARKET.

suuremad nahad kaalus üle 3,5 kg — 1 kg hind Kr. 1.—

Lambanahad toorelt Kr. 1,75—3,00 tk, sõltuvalt suurusest ja villapikkusest.

Hobusenahad toorelt alla 20 kg Kr. 8.— tk., ning raskemad kui 20 kg — Kr. 11,10 tk.

— EGG MARKET.

10,8 milj. tk ehk 588 538 kg. K. a. esimesel 8 kuul eksporditi Soomest kanamune 98,1 milj. tk ehk 5 673 436 kg m. a. sama aja 109,4 milj. ehk 6 286 250 kg vastu. Seega on kanamunade väljaveðu Soomest näidanud tänavu vähenemist. Kanamunade väljaveðu Belgiast on näidanud tänavu tunduvalt tagasimekut. Nii eksporditi Belgiast k. a. esimesel 7 kuul mune 798 443 s-sada m. a. sama aja 1 159 008 s-saja vastu. Seega vähenes kanamunade väljaveðu Belgiast 31%.

Kanamunade väljaveðu Hollandist on üldsummas tänavu pisut suurem kui m. a. samal ajal. Nii veeti kanamune Hollandist k. a. esimesel 8 kuul välja 1 096 336 cwt m. a. sama aja 1 041 494 cwt vastu, suurenemine 5%.

hinnad: I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 12 s. l. ja müügil piimatööstustele 11 senti liiter. II valiku röösk-

piim müügil piimatööstustele 10 s. l. ja müügil piimatööstustele 9 senti liiter. Piima järele nõudmine on pakkumisega enam-vähem tasakaalus. Tavaliselt sel ajal on piimatoodang juba sügisese hooaja tõttu langenud ja piimahind näitab hooajalist tõusu, tänavu aga soojade ilmade püsimisega olid karjatusvõimalused senini head, samuti ka toodang suurem kui tavaliselt septembrikuu lõpul, oktoobrikuu algul. Möödunud aastal tõusis piimahind sügisesele tasemele juba 20. septembri paiku, tänavu aga ei ole veel tõusu näha. Arvata võib, et ilmade halvenemisega langeb

ka piimatoodang ja ühtlasi avaldab ka piimahind kõvenemist.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	17-19	—	14-15	12
Tartu	15-16	12-13	—	10
Narva	15	—	—	8
Pärnu	16-17	12	—	11
Viljandi	15	—	—	10-11
Valga	15	—	—	10
Võru	—	—	—	10-11
Rakvere	15	—	—	11
Tõrva	—	—	—	9-10
Paide	—	—	—	9

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Teraviljahindade kujunemises m. n. ei olnud erilisi muudatusi. Nädala esimesel poolel võis märkida elavnemist ja ka hindade väikest paranemist, kuid nädala lõpul avaldus taas teatav lõdvenemine. Nii noteeriti nädala keskmiselt nisuhinnaks Liverpoolis Kr. 10.47 kv, Chicagos Kr. 8.98 kv, Winnipegis Kr. 8.75 kv. Rukki hinnaks noteeriti Chicagos Kr. 6.57 ja Winnipegis Kr. 6.37 kv. ning maisihinnaks Chicagos Kr. 7.31 kv.

Nagu selgub vastavaist statistilisist andmeist, on lõunapoolkeramail nisukülvipind suurenenud võrreldes m. a.-ga. Nii arvestatakse Argentiinas nisukülvipinda 8,1 milj. ha-le, m. a. 7,7 milj. ha vastu. Ka Austraalias on nisukülvipind umbes 180 000 ha suurem kui m. a. Seega ei ole maailmaturu-nisuhinna tunduv langus neis mais nisukülvipinda vähendanud sugugi.

LINATURG. — FLAX MARKET.

Välispoliitilised sündmused viimasel nädalil on mõjutanud ka linaturgu. Tooraineturg on endiselt kindel, kuigi tegevus uue hooaja ootel on endiselt tagasihoidlik.

Prantsuse linavarte väljaveokeeld on suurendanud nõudmist belgia courtrai linade järele, sest Prantsusest on senini veetud palju linavarsi Belgiasse töötlemiseks. See keeld tähendaks Belgia linatoodangu märgatavat tagasiminekut.

NSVL-u uue linasaagi ja väljaveo kohta algaval hooajal ei ole senini teada midagi kindlamat.

Läti linamonopolis oli tänavu esimest korda suvevaheajal linavastuvõtmine seismas. 1. IX alati taas linakokkuostu, kuid lõpetati 15. IX liiga vähese kokkutuleku tagajärjel. Uue linakaubandus-hooaja algusega 1. X alatakse taas linakokkuostu hinnaga lat. 1.40 R-sordi kg-lt. Ka linaseemne jaoks on määratud kindlad hinnad: 0,28 lat. õliseemnele ja 0,30 lat. — kroonseemnele terve, vigastamata linaseemne eest, mis ei sisalda enam kui 5% niiskust.

Linahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 30. IX. Tallinna Börsil noteeriti linakokkuostuhinnad riiklike standardsortide alusel franko kokkuostja ladu kg-lt s.:

	Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
R	107	105
HD	98	96
D	89	87
OD	80	78
LOD	71	69
E	62	60
Takk I sort		69
Takk II sort		59
Takk III sort		49
Ehitustakk		15-20

Tendents selgusetu.

Seega noteeriti hinnad samale tasemele, nagu kahe nädala eest.

Linakoristamine on kõikjal lõpetatud, samuti on linad leotatud. Palju linavarsi on veel põllul pleekumas. Kuid nüüd on suur osa võetud üles ja viidud varju. Ilmastik on olnud kogu sügise ilus ja tugev kaste, on soodustanud linade pleegitamist.

3. X peetud Petseri laadale toodi 35—40 kaalu, s. o. ca 6500 kg lina, millest pool on vanast saagist, kuna teine pool uuest saagist. Linast on makstud kuni kr. 1.05 kg. R-sordi alusel.

Uus lina on mihuselt märksa kõrgem kui m. a.: on värvuselt ühtlane, sitke kiuga. Kõrgemaid sorte loodetakse tänavu märksa enam. Ka linaseemet on toodud tublisti turule. Samal kuulaadal oli seemet ca 200 000 kg, s. o.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

M. n. kartulite väljaveos võis märgata elavust. Kartulite väljavedu tõusis 2250 kv-le. Sellest kogusest veeti välja 1750 kv seemnekartuleid, kuna ülejäänud osa läks välja söögikartulina.

M. n. toodi Tallinna lattu ligi paarkümmend vagunit seemnekartuleid, milliseid võeti vastu peamiselt 2—3 raudteejaamas. K. n. laiendatakse seemnekartulite vastuvõtmist ka teisile raudteejaamadele. Esiolgu võetakse vastu ainult majesteeti. Millal läheb välja uusi seemnekartulisaadetisi, selle kohta puuduvad praegu lähemad teated.

Söögikartulite väljavedu kestab välkesel määral edasi. M. n. läks üks saadetis 500 kv söögikartuleid Rootsi. Võib loota, et k. n. läheb veel söögikartuleid Rootsi. Oma maa kartuleid on rohkesti Stokholmi turul. Kõrgema mihusega kartul leiab ostjaid, kuid nõrgemamihuslikest on raske vabaneda.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Õunaturult on suvisordid juba kadumas, veel on müügil viimaseid suislepaõunu ja neist nõutakse kõrget hinda — kuni 80 s kg. Sügissortidest pakutakse kõige rohkem seerikat, hinnaga 25—40 s kg. Kalleim õun on praegu turul trebuu, mille parimast valikust nõutakse kuni 1 kr kg. Tallisordiseid õunu on müügil alles vähe.

Ploomide pakkumine on jäänud üsna väikeseks ja nende mihus on seismise tõttu langenud. Hooaja viimaseist ploomeist nõutakse 60—90 s kg. Kreegid maksuvad 25—35 s kg.

Jõhvikate hind on langenud 5 s kg-lt võrreldes m. n. hinnaga, mis on tingitud nähtavasti sellest, et jõhvikate ekspordiga on olnud viimasel ajal raskusi.

Köögilviljadest on toodud müügil eriti rohkesti lillkapsast, hind on võrreldes m. n. lan-

umbes 12 vagunit. Kokku toodi tänavu sügisel Petseri turule ca 50 vagunit linaseemet.

Linaseeme on täiskasvanud ja tugev ning seemnesaaki hinnatakse kõrgelt, kuid seeme on enamasti väga umbrohune. Iga 8 vaguni linaseemne kohta loodetakse 1 vagun krooniseemet. Linaseemnest makstakse 15,5—16 s kg. 90% puhtuse alusel.

Seega on meil alanud uus linakaubandushooaeg saagimihuse suhtes võrdlem. soodsalt.

Soomelahe saaril elutsevaid soomlasi on tulnud juba purjekatega Viru randa. Lähemal päevil nad kavatsesid hakata ostma kartuleid kokku.

Tööstuskartuleid ostavad tänklisvabrikud, kuhu kartulite juurdedu on väga elav.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 3. X s. a. noteeriti Börsikomitees järgmised hinnad:

1. Söögikartul: Lääne rannas kr. 2,50 kv.
2. Seemnekartul: majesteet kr. 4.10—4.40 kv.

Seemnekartulihind 100%-selt eksportkõhliku valiku eest vastavalt tunnustamisklassile.

3. Tööstuskartul: tärkliisvabrikuis 10 s. tärkliise-kg ehk kr. 1,80—2,20 kv; piiritusvabrikuis kr. 2,00—2,20 kv.

Tendants kindel.

genud kuni 25 s kg-lt, s. o. ligi poole madalamale. Parimaist lillkapsast nõutakse 25—30 s pea.

Tomatite parema valiku hind on tõusnud umbes 5 s kg-lt ja on praegu kuni 40 s kg. Peakapsahind on jäänud püsima 8 s kg. Punasest peakapsast nõutakse 18—25 s kg.

Aedsaaduste ekspordi alal on tegevus praegu tagasihoidlik. Suuremat elavust loodetakse algavat k. n.

Aedsaadusi eksporditi 26. IX—2.X 33 kg:

Õunu	32 691
Sibulaid	5 400
Konservkurke	10 770
Mustsõstraid, vesihoidiseina	66
Punaseid sõstraid, vesihoidiseina	66
Mustikaid, vesihoidiseina	66
Pohli	48 741
Jõhvikaid	18 550

Õuntest läks, peale Soome, 3754 kg. Inglisse, jõhvikatest 18 050 — Inglisse ja 500 kg — Saksa, pohlad kõik — Saksa, sibulad ja konservkurgid kõik — Soome ja marjade vesihoidised kõik — Inglisse.

Aedsaaduste hinnad noteeriti Börsikomitee juures 30. IX järgmiselt:

Õunad, sügissordised — kuldrenett ja trebuu, eksportkõlblikud, pakkimiskuludeta franko Tallinn 42—45 s. kg. Tendents püsiv.

Õunad, talisordised — tartu roosõun ja teised punased sordid, eksportkõlblikud, pakkimiskuludeta franko Tallinn 48 s. kg. Tendents kindel.

Õunad, tööstustarbeks, sort antonovka, eksportkõlblikud, pakkimiskuludeta franko Tallinn 30 s. kg. Tendents püsiv.

Sibulad, eksportkõlblikud pakkimiskuludeta franko kokkuostupunkt 15 s. kg. Tendents püsiv.

Konservkurgid, eksportkõlblikud, franko Tallinn ca 5 kg neto plekknõu 240 s. Tendents püsiv.

Jõhvikad, eksportkõlblikud, pakkimiskuludeta franko Tallinn 15 s. kg. Tendents nõrk.

Võrreldes e. n. noteeritud hindadega on sügissordiste ja tööstusõunte hind jäänud endiseks. Esmakordselt on noteeritud talisordiste õunte hinda, mis on 6 s. kg-lt kõrgem võrreldes sügissordiste omaga. Sibulate hind on kerkinud 1 s. kg-lt, jõhvikail ja konservkurgidel on jäänud muutmata. Pohlade hinda enam ei noteerita, kuna nende marjade hooaeg on läbi.

Tallinna turul maksusid 3. X:

	s. kg.		s. kg.
Õunad	20—80	Hapukapsas	20—25
Pirnid	30—100	Kaalikas	10—15
Ploomid	60—90	Peet	15
Kreegid	25—85	Porgand	10—15
Viinamarjad kordum., kasvum.	250—350	Spinat	25
Jõhvikad	15	Aedoakaunas	40—60
Pohlad	30—35	Kõrvits	15
Tomat	20—40	Kartul	4—5
Sibul, vene	25—30		s. tk.
Sibul, suur	30—50	Lillkapsas	5—25
Sibul, konservi	70—80	Kurgid	5—20
Küüslauk	80	Kurgid, hapend	2—4
Peakapsas	8		s. kimp
Peakapsas, pun.	18—25	Redised	5—8

KALATURG. — FISH MARKET.

K. a. sept. kalatoodang võrreldes sügis-hooajaga arenes õige soodsalt, mistõttu ka kalakauba väljavedu näitab tunduvat tõusu.

Kuu kestel veeti välja kala ja kalakaupu 170 000 kg (1937. a. IX 117 tuh. kg).

Tähtsama osa väljaveos moodustas elus- ja värsked angerjas, koguselt 120 000 kg, (1937. a. — 74 000 kg), sellest veeti välja elusangerjat 80 000 kg ja värskena — 40 000 kg.

Sept. väljaveetud angerjakogus on suurem kui eales varem ühe kuu kestel.

Suurenes ka koha väljavedu, nimelt läks välja 29 000 kg (1937. a. IX 6500 kg).

Peale mainitud tähtsamate kalaliikide esines väljaveos veel lõhe, haugi, elusvähki ja teisi kalakaupu.

Siseturu kalakaubanduses valitses keskmine elavus. Müügil rahuldavalt ahvenat, latikat ja teisi odavaid kalasorte.

Tallinna turul müügil rahuldaval kogusel ka lõhe ja iherust. Lõhi, lõigatud 250—300 s. terve kalana, marjaga lõhi 220—250 s. kg, niisaga 150—180 s. kg.

Iherus (merefõrell) kvaliteedi ja suuruse järgi 120—180 s. kg.

Koha müügil vähe ja seegi ainult II valikus, hinnaga 80—100 s. kg., sest I valiku koha (suurem) läheb välismaale.

Räimekaubandus. Suurenenud räimetoodangu tõttu tuli m. n. räimi müügil taas suuremais koguseis.

Eriti rohkesti saabus räimi nädala viimasel poolel Tallinna turule kalasadama kaudu ja kaugemaist randadest veoautodega, päevas kokku kuni 15 000 kg.

Kalasadamas maksti räimest nädala algul 10—15 s. kg., kesknädalal 20 s. kg, ja viimasel päeval 15—20 s. kg.

Nõudmine kauba järele elav, mistõttu räimehind turul näitab väiksemat langust,

kui ilmnas kalasadamas makstud räimehin-
nas.

Kilutoodang näitab väikest paranemist. Peale Tallinna lahe esineb kilu ka Viru rannikvetes kuni Narva laheni. Tallinna kalasadama kaudu tuli kilu müügile päevas kuni 3000 kg, ja kaugemaist randadest kuni 2000 kg. päevas. Kalasadamas maksti 35—40 s. kg. Tallinna turul müügihind 45 s. kg. Suurem osa toodangust läks tööstusse. Narva lahe rannikul maksti kilust 30—35 s. kg. Nõudmine kõikjal elav.

Turski müügil rohkesti. Räimehinna lan-
guse tõttu alanes ka tursahind. Kalasada-
mas maksti 6—10 s. kg. Turul müügihind
10—15 s. kg. Tartu kalahallis tursk 20 s.
kg. Lesti keskmiselt. Müügihinnad Tal-
linnas 20—35 s. kg.

Tähtsamate kalaliikide turuhinnad s. kg.

	Tallinn 1. X	Tartu 1. X	Narva 31. IX
Lõhi,	värske 150—250	280—300	175—225
Lõhi, lõigat.,	" 250—300	—	250
Iberus,	" 120—180	150—200	125—160
Angerjas,	" 160—200	210—220	170—180
Siig,	" 70—100	60—90	80—100
Koha, II valik,	" 80—100	70—80	80—100
Haug,	" 40—60	35—40	50—60
Latikas,	" 40—55	15—40	—
Ahven,	" 25—40	13—30	30—35
Linask,	" —	50—60	—
Koger,	" 30—40	elus 50	—
Säinas,	" —	25—35	—
Särg,	" 15—20	10—18	—
Vimb,	" 35—40	25—30	—
Räim,	" 15—18	25	12—20
Kilu,	" 45	—	30—35
Lest,	" 20—35	—	—
Tursk,	" 10—18	—	20
Kiisk,	" —	10—13	—
Räabis,	" —	45—50	—

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIVA

23. septembril 1938. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 287 369,64	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	1 080 455,23
välisraha	16 176 637,74	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahevaraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	945 020,49	a) pangatähed liikvel	51 364 822,—
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	7 003 606,30	valitsuse	15 426 580,97
põllumajandusl.	2 512 002,26	pankade	11 137 632,21
metsatööstusl.	59 915,85	teised	2 475 351,98
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>		4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	15 054 837,09
valitsusele	—		
teistele *)	10 809 340,95		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable</i>			
<i>Property and Equipment</i>	3 433 158,67		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	28 311 638,09		
	<u>101 539 679,48</u>		<u>101 539 679,48</u>

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 62,76 %
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 862 463,35
Includes Ekr. 862 463,35 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

LEEDU. Leedu või ja munade väljavedu 1938. a. esimesel kaheksal kuul.

Exports of Butter and Eggs from Lithuania in 8 Months of 1938.

K. a. 8 esimesel kuul veeti Leedust välja võid 10 821 tn e. a. 9 358 tn vastu, suurenenine seega 15%.

Üksikute riikide järgi kujunes väljavedu järgnevalt:	1938		1937	
	ton.	%	ton.	%
Inglise	8 212	76	6 808	67,4
Saksa	1 097	15,7	1 571	16,8
Lähem Ida	486	4,5	872	9,3
Tšehhoslovakkia	176	1,6	117	1,3
P.-Aafrika	165	1,5	214	2,3
Belgia	78	0,7	65	0,7
Teised riigid	7	—	211	2,2
	10 821		9 358	

K. a. esimesel 8 kuul veeti välja Leedust 79,3 milj. muna e. a. 65,9 milj. muna vastu. Aug. veeti välja 7,9 milj. muna e. a. 7,4 milj. muna vastu.

Üksikute riikide järgi kujunes väljavedu järgnevalt tk:

	1938	1937
Inglise	55 268 640	46 560 600
Saksa	16 157 808	13 137 768
Šveits	6 624 000	1 756 800
Tšehhoslovakkia	1 209 600	4 426 920
	79 260 048	65 882 088

Võrreldes m-a-ga on munade väljavedu k. a. suurenenud 20,3%. Mune on veetud välja Inglise 69,7%, Saksa — 20,4%, Šveitsi — 8,4% (väljavedu viimasesse on peagu neljakordistunud). Väljavedu Tšehhoslovakkiasse on vähenenud, kuna Inglise ja Saksa on see jäänud peagu samaks. K. a. hinnad on paremad kui m. a.

Lina, takkude ja linaseemnete väljavedu 1938. a. esimesel 8 kuul.

Exports of Flax, Tow and Linseed from Lithuania in 8 Months of 1938.

Lina ja takkude väljavedu Leedust kujunes kolme viimase aasta 8 kuul järgmiselt:

	I—VIII 38		I—VIII 37		I—VIII 36	
	tn.	milj. l.	tn.	milj. l.	tn.	milj. l.
Lina	8928,7	12,7	8069,8	13,0	8449,3	11,2
Takud	6406,1	8,1	5682,8	7,8	5927,8	6,1
Kokku	14334,8	20,8	13746,6	20,8	13777,1	17,3

Andmeist nähtub, et k. a. on lina veetud välja 600 tn enam kui m. a., kuid sellest saadud väärtuse summa on sama. Sel aastal on saadud lina tn-st 1433 lit., 1937. a. — 1610 lit. ja 1936. a. — 1390 lit. Samuti on näidanud langust takkude hinnad. K. a. on saadud

takkude tn-st 1265 lit., 1937. a. — 1370 lit. ja 1936. a. — 1140 lit.

Linaseemneid veeti välja esimesel 8 kuul:

	tn.	tuh. lit.
1938	2240,5	850
1937	4982,1	1600
1936	9927,8	2800

Eltoodud tabelist nähtub, et k. a. välja veetud linaseemnete kogus on vähenenud üle 2 korra võrreldes eelmise aastaga, ja ligi 4½ korda võrreldes 1936. a. Eelmainitud põhjusel ja ka hindade languse tõttu on vähenenud samuti väljaveost saadud väärtus.

Kütteenaine tarvitus Leedu tööstuses. —

1937. a. Leedu tööstus tarvitas mitmesugust kütteenainet 13,3 milj. lit. väärtuses, sellest langeb välismaisele kütteenainele 9,4 milj. lit. ja kohalikule — 3,9 milj. lit.

Kohalikust kütteenainest tarvitati puid 34 084 m³ 3,0 milj. lit. väärtuses ja turvast — 42 876 m³ 836 tuh. liti väärtuses. Välismaisest kütteenainest tarvitati kõige rohkem kivisütt — 144 200 tn 7,6 milj. lit. väärtuses, järgnevalt naftat — 5 204 tn 1,4 milj. lit. väärtuses, bensini — 321 tn 293 tuh. lit.

Consumption of Fuel in Lithuanian Industry.

väärt. ja petrooleumi — 334 tn 111 tuh. lit. väärtuses.

Välismaist küttematerjali tarvitas kõige enam paberi- ja polügraafiatööstus: välismaist küttematerjali — 2,2 ja kohalikku — 76 tuh. lit. väärtuses. Samuti peagu ainult välismaist kütteenainet tarvitab metalli- ja masinatööstus. Kõige vähem välismaist kütteenainet tarvitas 1937. a. puutööstus — 43 tuh. lit. väärtuses, kohalikku — 308 tuh. lit. väärtuses.

Tsemendi sisseveo suurenemine Leedus. — Increase of Cement Imports into Lithuania.

Pidevalt kasvava ehitustegevusega Leedus suureneb ka tsemendi sissevedu. K. a. 8 kuu jooksul veeti sisse 97 000 tn tsementi 1937. a. sama ajavahemiku 74 000 tn vastu, seega on sissevedu suurenenud 23 000 tn ehk 31,08%. Jälgides praegust ehitustegevust võib jõuda otsusele, et tsemendi sissevedu aasta lõpuks tõuseb 120 000 tn.

Leedu veab sisse tsementi peamiselt Inglise, kuna viimane on omakorda leedu põllumajand. saaduste suurim tarvitaaja, pealegi on tsemendihinnad kõikjal ühesugused.

Üksikute riikide järgi on sissevedu kujunenud järgmiselt:

	1938	1937
Inglise	72 000 tn. 75%	30 000 tn. 40%
Saksa	14 000 „ 14%	15 000 „ 20%
Taani	10 000 „ 10%	18 000 „ 25%
Rootsi	— —	2 000 „ 3%
Belgia	— —	2 000 „ 3%
Läti	300 „ 0,5%	500 „ 1%
NSVL	— —	6 000 „ 8%
Norra	400 „ 0,5%	— —
	96 700 tn.	73 000 tn.

ITAALIA.

Itaalia väliskaubandus 1938. a. esimesel 7 kuul.

Italian Foreign Trade in 7 Months of 1938.

Itaalia väliskaubandus 1938. a. esimesel 7 kuul võrreldes sama ajavahemikuga 1937. a. näitab sisseveo tunduvat vähenemist ühes väljaveo väiksema vähenemisega.

Väliskaubanduse passiivsus on selle tagajärjel vähenenud ligi 43%.

	1938	1937
	Esimesel 7 kuul 1000 liirides	
Sissevedu	876 179	1 115 143
Väljavedu	729 046	720 707
Saldo	-146 233	-394 486

Sisseveo tunduva vähenemise peapõhjuseks on nisu sisseveo vähenemine hea viljasaagi tagajärjel. 1938. a. esimesel 7 kuul veeti pehmet nisu sisse 174 634 tn 135,1 milj. liiri väärtuses (1 565 973 tn vastu 1 304,1 milj. liiri väärtuses 1937. a. esimesel poolel).

Toodud arvud sisaldavad ka Itaalia kaubavahetust oma asumaadega.

Kaubarühmade järgi näitab toor- ja pooltöötletud ainete sissevedu tööstuse jaoks väikest vähenemist, toitainete ja elavate loomade sissevedu suurt vähenemist, valmisaaduste sissevedu aga tõusu.

Sissevedu:

	1938	1937
	Esimesel 7 kuul 1000 liirides	
I. Toorained tööstuse jaoks	3 285 162	3 988 791
II. Pooltöötletud ained tööst. jaoks	1 573 978	1 611 623
III. Valmisaadused	1 206 548	1 044 140
IV. Toitained ja elusloomad	806 757	2 157 035
Kokku	6 981 845	8 201 569

Väljavedu:

	1938	1937
	Esimesel 7 kuul 1000 liirides	
I. Toorained tööstuse jaoks	508 823	591 608
II. Pooltöötletud ained tööst. jaoks	1 111 541	1 154 720
III. Valmisaadused	2 438 912	2 519 006
IV. Toitained ja elusloomad	1 892 365	1 714 070
Kokku	5 891 641	5 979 404

1938. a. I poolel moodustas toorainete sissevedu tööstuse jaoks 47,4% kogu sisseveost, pooltöötletud ainete sissevedu tööstuse jaoks — 22,7%, valmisaaduste sissevedu — 17,4% ja toitainete ja elusloomade sissevedu — 12,5% kogu sisseveost. Väljaveo suhtes on vastavad arvud 41,4%, 31,1%, 18,9% ja 8,6%.

Kui mitte arvestada Itaalia kaubavahetust oma asumaadega, suureneks valmisaaduste sissevedu 1938. a. I poolel 160,7 milj. liiri (+15,5%) ja väljavedu — 210,2 milj. liiri (+14,9%).

Tselluloosi sissevedu Itaaliasse 1938. a. I poolaastal.

Imports of Cellulose into Italy During I Half of 1938.

Itaalia statistika kuni 1. V 1937. a. ei teinud vahet kunstkiudude valmistamiseks ega teistiks otstarbeiks sisseveetava tselluloosi vahel. Vahet hakati tegema alates 1. V 1937. a.

Esimeses tabelis on seega toodud mõlemat

liiki tselluloosi sissevedu koos 1. I kuni 30. IV 1937. a. Teises tabelis on toodud mõlemat liiki tselluloosi sissevedu eraldi, alates 1. V 1937. a. Seejuures on toodud 1937. a. I poole kohta ainult mai ja juuni, kuna 1938. a. I poole kohta on toodud kogu poolaasta.

Tselluloosi sissevedu kunstkiu valmistamiseks ja teisiks otstarbeiks.

	1. I 1937 kuni 30. IV 1937	
	kvintaali	1000 liirides
Saksast	387 868	31 806
Rootsist	267 505	32 000
Soomest	71 488	8 971
Norrast	34 736	4 659
Kanadast	16 679	2 927
Tšehhoslovakkiaast	6 347	855
Šveitsist	5 177	570
Leedust	4 160	493
Kokku	745 517	82 272

Tselluloosi sissevedu kunstkiu valmistamiseks;

	Koguselt		Väärtuselt	
	1938	1937	1938	1937
	I pool-aastal;	mais ja juunis	I pool-aastal;	mais ja juunis
	Kvintaali		1000 liirides	
Rootsist	514 430	155 116	96 272	22 289
Soomest	342 749	109 832	61 042	17 275

Itaalia väljavedu 1938. a. esimesel 7 kuul.

Itaalia väljavedu 1938. a. esimesel 7 kuul näitab üldsummas väikest vähenemist võrreldes 1937. a. esimese 7 kuuga.

Itaalia väljaveos esimesel kohal seisev puuvillakangas ja teisel kohal seisvad kunstkiud näitavad vähenemist. Eriti suurt vähenemist näitab 9. kohal seisev jõuvankri-

Väljavedu:

1. Puuvillakangad	216 700 kv.
2. Kunstkiud ja nende jätted	20 151 734 kg.
3. Masinad, aparaadid ja nende osad	151 112 kv.
4. Apelsinid ja mandariinid	1 224 638 kv.
5. Sidrunid	1 271 271 kv.
6. Villased kangad	44 497 kv.
7. Puuvillalõng	108 252 kv.
8. Toores ja soetud kanep	211 259 kv.
9. Jõuvankrid	10 993 tk.
10. Värske puuvili	693 688 kv.
11. Mandlid	107 242 kv.
12. Toorsiid	17 174 kv.
13. Oliivõli	190 556 kv.
14. Riis, pooltoores ja tšõletatud	92 495 kv.
15. Juust	127 737 kv.
16. Värske aedvili	1 129 332 kv.
17. Kangad, kunstkiudega segatud	6 014 721 kg.
18. Nisujahu	625 627 kv.
19. Viin, lihtne, vaatides	656 346 hl.
20. Puuvillaartiklid	31 028 kv.
21. Kummist rõngad, auto- ja jalgrattakummid ning õhukummid	52 697 kv.
22. Kartulid	118 303 tn.
23. Tomatikonservid	310 972 kv.
24. Villased artiklid	26 818 kv.

	Koguselt		Väärtuselt	
	1938	1937	1938	1937
	I pool-aastal;	mais ja juunis	I pool-aastal;	mais ja juunis
	Kvintaali		1000 liirides	
Norrast	61 458	20 921	10 636	2 832
Kanadast	32 530	14 129	7 479	2 548
Saksast	26 473	4 728	5 420	657
Tšehhoslovakkiaast	11 339	1 905	2 591	306
Šveitsist	256	1 935	43	391
Kokku	994 422	309 588	184 948	46 619

Tselluloosi sissevedu teisiks otstarbeiks:

Saksast	349 105	235 922	46 716	26 395
Soomest	93 312	37 662	9 532	4 185
Rootsist	91 263	59 692	10 406	6 133
Tšehhoslovakkiaast	87 165	11 763	12 563	2 000
Šveitsist	6 807	3 328	1 076	484
Leedust	6 410	3 930	965	439
Norrast	—	5 460	—	695
Kokku	661 318	357 309	84 789	40 721

— Exports from Italy in 7 Months of 1938.

te väljavedu (arvu järgi vähenemine ligi 50% väärtuse järgi — 67%. 1938. a. esimesel 7 kuul veeti välja 10 993 jõuvankrit 134 792 000 liiri väärtuses 20 371 jõuvankri vastu 424 045 000 liiri väärtuses 1937. a. esimesel 7 kuul).

	Kogus		Väärtus	
	1938	1937	1938	1937
	Tuh. liirides			
1. Puuvillakangad	216 700 kv.	268 551 kv.	377 179	423 530
2. Kunstkiud ja nende jätted	20 151 734 kg.	27 927 727 kg.	269 626	241 506
3. Masinad, aparaadid ja nende osad	151 112 kv.	136 633 kv.	198 665	146 554
4. Apelsinid ja mandariinid	1 224 638 kv.	1 253 318 kv.	194 326	176 253
5. Sidrunid	1 271 271 kv.	1 234 894 kv.	188 487	205 347
6. Villased kangad	44 497 kv.	43 961 kv.	161 423	180 887
7. Puuvillalõng	108 252 kv.	126 353 kv.	135 823	149 030
8. Toores ja soetud kanep	211 259 kv.	234 379 kv.	135 141	133 348
9. Jõuvankrid	10 993 tk.	20 371 tk.	134 792	424 045
10. Värske puuvili	693 688 kv.	662 732 kv.	131 594	111 353
11. Mandlid	107 242 kv.	91 873 kv.	126 047	110 333
12. Toorsiid	17 174 kv.	13 542 kv.	125 920	116 955
13. Oliivõli	190 556 kv.	146 181 kv.	119 720	114 350
14. Riis, pooltoores ja tšõletatud	92 495 kv.	86 837 kv.	113 916	95 237
15. Juust	127 737 kv.	132 689 kv.	117 803	116 395
16. Värske aedvili	1 129 332 kv.	1 177 053 kv.	103 590	84 017
17. Kangad, kunstkiudega segatud	6 014 721 kg.	2 940 446 kg.	107 258	47 532
18. Nisujahu	625 627 kv.	1 243 750 kv.	97 332	93 476
19. Viin, lihtne, vaatides	656 346 hl.	761 931 hl.	93 420	79 325
20. Puuvillaartiklid	31 028 kv.	35 937 kv.	92 455	89 626
21. Kummist rõngad, auto- ja jalgrattakummid ning õhukummid	52 697 kv.	61 427 kv.	83 668	96 767
22. Kartulid	118 303 tn.	124 854 tn.	78 260	71 239
23. Tomatikonservid	310 972 kv.	337 195 kv.	68 417	76 511
24. Villased artiklid	26 818 kv.	23 339 kv.	67 239	55 129
Kokku	5 891 641	5 979 404		

LÄTI.**Tsemendi tollita sissevedu Läti pikendatakse.***Extension of Duty-free Cement Imports into Latvia.*

Valitsuse Teatajas 28. IX s. a. avaldati tollita tsemendi sissevedu Läti kuni 31. X muudatus tollitariifis, millega pikendatakse k. a.

Läti viljasaagid. — Latvian Crops.

Neil päevil avaldatud esialgsed andmed näitavad, et k. a. 1 ha kohta saavutatud saagid on märksa suuremad kui m. a. ning ületavad isegi 1934. a., mis oli eriti hea. Suviniisu saadi 13,28 dz ha. Eelmisel aastail saavutati 1937. a. — 11,12 dz., 1936. a. — 9,47 dz., 1935. a. — 10,54 dz., 1934. a. — 13,04 dz. Odrasaak oli k. a. 13,31 dz (m. a. 12,03 dz),

kaeru saadi 13,50 dz ha (m. a. 12,08 dz). Linakiudu saadi aastal 2,73—3,92 dz ha-lt, linaseemet — 3,17 dz. Kokkuvõttes arvestatakse k. a. saake järgmiselt (tn):

suviniisu . . .	98 300 (1937. a. 77 100)
oder	237 380 (" 218 420)
kaer	75 020 (" 40 503)
linakiud	21 950
linaseemned . .	20 590

Põllutööliselamute püstitamine. — Erection of Dwellings for Agricultural Workers.

„Rīts'i" 28. IX andmeil olevat alates k. a. 1. V, mil jõustus seadus põllutööliselamute ehitamisefondi kohta, kuni 15. IX põllutööliselamute ja majapidamisehitiste püstitamiseks antud laenu 373 majapidamisele, kus-

juures väljaantud laenude üldsumma on lat. 531 860. Laenuõudmine jätkuvat väga elavalt. Ainus maakond, kust veel ei olevat nõutud laenu põllutööliselamute püstitamiseks, olevat Luudsimaa.

Puuvilja- ja marjade töötlemine Lätis. — Industrial Use of Fruits and Berries in Latvia.

Ametlikel andmeil tarvitasid suuremad puuvilja- ja marjatöötlemisettevõtted m. a. 713 tn puuvilja ja marju ja 155 tn suhkrut

ning valmistasid 192 tn keediseid ja marmelaade ning 540 000 1 keediseid.

Metallitööstuse käsitöölise müügiühisus Lätis.*Co-operative Store of Metal Handicraftsmen in Latvia.*

Läti käsitöökoja poolt asutatud kudumistööstuste ühismüügi ühisele ja juuksetöösturite ühisostu ühisele lisaks asutati neil päevil veel üks ühismüügiühisus, kes hakkab teostama metallitööstuses tegevate käsitöölise toodete müüki vahenditult tarvitaajale.

Uue ühise liikmeiks on sepad, peenmehaanikud, plekisepad ja elektriinstallaatorid. Senini on end andnud üles liikmeiks 128 käsitööliseid, kuna üldse on Riias vastavaid ettevõtteid 702, milledest töötab kokku 3194 isikut.

Kartulitarvitus Lätis. — Potato Consumption in Latvia.

M. a. oli Lätis kartuli all 127 000 ha ning kartuleid saadi 1 782 000 tn; sellest kasustati:

inimtoiduks maal ja linnades ca	379 750 tn.
piiritusevalmistamiseks	75 579 tn.
tärglisevalmistamiseks	22 208 tn.
külviks	209 880 tn.
loomatoiduks	1 000 000 tn.

Kartulitärklis valmistas Lätis 1937. a. 22 ettevõtet, kartulitärklis ja siirupit — 3 ettevõtet ja ainult siirupit — 1 ettevõtte. Neis

ettevõtteis leidis tööd 214 isikut (1936. a. 187 isikut). Kõik need ettevõtted on väiketööstused, ainult ühes tööstuses töötab üle 25 isiku. Kokku tootsid need ettevõtted kartulitärklis 2445 tn ja kartulijahu — 2091 tn. Suuremaiks kartulitärklise ostjaiks on siirupivabrikud, millised tarvitasid 1937. a. 1993 tn tärklis; umbes 50 tn läks maiustiste valmistamiseks ja 152 tn — keemiatööstusele. Siirupit toodeti m. a. 1533 tn ja glükoosi 187 tn.

A.-B. „Ühisela" trükk. Tallinn, Pikk 42. 1938.